

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
M. CAMPOS Sánchez-BORDONA
της 18ης Ιανουαρίου 2017¹

Υπόθεση C-625/15 P

**Schniga GmbH
κατά**

Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ)

«Αίτηση αναίρεσως — Κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών — Ποικιλία μήλων “Gala Schnitzer” — Ενστάσεις — Απόρριψη της αιτήσεως χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος από το τμήμα προσφυγών — Ακύρωση από το Γενικό Δικαστήριο — Νέα απόφαση του τμήματος προσφυγών απορριπτική της αιτήσεως χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος»

1. Έχουν παρέλθει περισσότερα από δεκαεπτά έτη από τότε που η Konsortium Südtiroler Baumschuler, διάδοχος της οποίας είναι η Schniga GmbH (στο εξής: Schniga), υπέβαλε στο Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ) αίτηση χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας². Επρόκειτο για ποικιλία μήλων με την ονομασία *Gala Schnitzer*, και μέχρι σήμερα δεν έχει καταστεί δυνατό να κριθεί οριστικώς εάν το Γραφείο οφείλει να κάνει δεκτή την αίτηση ή να την απορρίψει.

2. Η αρμόδια επιτροπή του ΚΓΦΠ χορήγησε, στις 26 Φεβρουαρίου 2007, το ζητηθέν δικαίωμα επί της ποικιλίας μήλων *Gala Schnitzer*³, εκτιμώντας ότι διέφερε αρκετά από την ποικιλία *Baigent*, την ύπαρξη της οποίας είχε επικαλεστεί ο δικαιούχος της (Brookfield) προκειμένου να αντιταχθεί στη νέα καταχώριση. Η απόφαση, ωστόσο, της 26ης Φεβρουαρίου 2007 ακυρώθηκε στις 21 Νοεμβρίου 2007 από το τμήμα προσφυγών του ΚΓΦΠ, λόγω διαφόρων διαδικαστικών παρατυπιών.

3. Το Γενικό Δικαστήριο, κατόπιν προσβολής της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών της 21ης Νοεμβρίου 2007 ενώπιόν του, την ακύρωσε με την απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010⁴.

4. Όταν η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2010 απέκτησε ισχύ δεδικασμένου (συνεπεία της απορρίψεως από το Δικαστήριο της ασκηθείσας αιτήσεως αναίρεσως)⁵, το τμήμα προσφυγών του ΚΓΦΠ υποχρεώθηκε να επανεξετάσει την αμφισβήτηση της αποφάσεως της επιτροπής της 26ης Φεβρουαρίου 2007.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Η απόκτηση δικαιώματος επί νέας φυτικής ποικιλίας μπορεί, υπό συγκεκριμένες περιστάσεις και πληρουμένων ορισμένων προϋποθέσεων, να οδηγήσει στη χορήγηση τίτλου διανοητικής ιδιοκτησίας και, εν τέλει, σε μονοπώλιο εκμεταλλεύσεως του σπόρου του οικείου φυτού, φρούτου ή λουλουδιού.

3 — Αποφάσεις EU 18759, OBJ 06-021 και OBJ 06-022, της 26ης Φεβρουαρίου 2007.

4 — Απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010, Schniga κατά ΚΓΦΠ – Elaris και Brookfield New Zealand (*Gala Schnitzer*) (T-135/08, EU:T:2010:397).

5 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Brookfield New Zealand και Elaris κατά ΚΓΦΠ και Schniga (C-534/10 P, EU:C:2012:813).

5. Με δύο αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2013⁶, το τμήμα προσφυγών του ΚΓΦΠ ακύρωσε και πάλι την απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2007, επίσης για λόγους που αφορούσαν, κυρίως, την ακολουθηθείσα διαδικασία.

6. Η Schniga προσέφυγε κατά των δύο αυτών αποφάσεων του τμήματος προσφυγών ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο, αυτήν τη φορά, τις επικύρωσε με την απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2015, Schniga κατά ΚΓΦΠ – Brookfield New Zealand και Elaris (Gala Schnitzer)⁷, κατά της οποίας βάλλει η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

7. Είναι, επομένως, η δεύτερη φορά που άγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η ίδια διαφορά επί της αυτής φυτικής ποικιλίας, η οποία επικεντρώνεται περισσότερο σε διαδικαστικές παρά σε ουσιαστικές πτυχές (ήτοι, στις διαφορές μεταξύ των δύο ειδών μήλου). Η τεχνική εξέταση του γενετικού υλικού, από την οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η διαπίστωση του διακριτικού χαρακτήρα της φυτικής ποικιλίας, είναι καθοριστική για τη χορήγηση ή την άρνηση χορηγήσεως του κοινοτικού δικαιώματος από το ΚΓΦΠ. Εξ ου η από νομικής απόψεως σημασία του τρόπου διενέργειας της εν λόγω εξετάσεως.

8. Η Schniga επιδιώκει να της χορηγηθεί το επί μακρόν διεκδικούμενο δικαίωμα επί της ποικιλίας μήλων *Gala Schnitzer*, την οποία θεωρεί νέα, σταθερή και διακριτή, λόγω του σημαντικού καινοφανούς χαρακτήρα του πλάτους των ραβδώσεών της. Με την αναιρεσιβαλλόμενη, ωστόσο, απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο, επικυρώνοντας τις αποφάσεις του τμήματος προσφυγών, αρνήθηκε τη χορήγηση του επίμαχου δικαιώματος εξαιτίας, κατ' ουσίαν: α) της μη τηρήσεως ορισμένων τότε ισχυουσών κατευθυντηρίων αρχών σε σχέση με την τεχνική εξέταση, και β) της φερόμενης υπερβάσεως από τον πρόεδρο του ΚΓΦΠ των αρμοδιοτήτων του.

I – Νομικό πλαίσιο

A – Δίκαιο της Ένωσης

1. Κανονισμός (ΕΚ) 2100/94⁸

9. Κατά το άρθρο 6, δικαίωμα παρέχεται στις ποικιλίες που είναι διακριτές, ομοιογενείς, σταθερές και νέες. Εκ των κριτηρίων αυτών, τα τρία πρώτα αποδίδονται στην ελληνική γλώσσα με το ακρωνύμιο ΔΟΣ, όπως αυτό απορρέει από τα αρχικά γράμματα των αντίστοιχων ιδιοτήτων⁹.

10. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, μια ποικιλία είναι διακριτή όταν μπορεί να διακρίνεται σαφώς, βάσει της εκδηλώσεως των χαρακτηριστικών που προκύπτουν από έναν ιδιαίτερο γονότυπο ή συνδυασμό γονοτύπων, από κάθε άλλη ποικιλία η ύπαρξη της οποίας είναι κοινώς γνωστή κατά την ημερομηνία της αιτήσεως.

11. Τα λοιπά κριτήρια της ομοιογένειας, της σταθερότητας και του «νέου» προβλέπονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 8, 9 και 10 του κανονισμού 2100/94.

12. Η τήρηση των κριτηρίων ΔΟΣ ελέγχεται σε κάθε περίπτωση μέσω τεχνικής εξετάσεως, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 56 του κανονισμού 2100/94.

6 — Αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2013, υποθέσεις A 003/2007 και A 004/2007.

7 — Απόφαση στις υποθέσεις T-91/14 και T-92/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:624.

8 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ 1994, L 227, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2506/95 του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 1995 (ΕΕ 1995, L 258, σ. 3) (στο εξής: κανονισμός 2100/94).

9 — Είθισται, ωστόσο, να χρησιμοποιείται το αγγλικό ακρωνύμιο DUS (*distinctness, uniformity, stability*).

13. Το άρθρο 55, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«1. Εάν το γραφείο δεν διαπιστώσει προσκόμματα για την παραχώρηση κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας βάσει της εξέτασης που γίνεται δυνάμει των άρθρων 53 και 54, τότε λαμβάνει μέτρα ώστε η τεχνική εξέταση του κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 7, 8 και 9 [κριτήρια ΔΟΣ], να διενεργηθεί σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος, από το αρμόδιο γραφείο ή τα αρμόδια γραφεία [...]».

14. Το άρθρο του 56, παράγραφος 2, ορίζει τα ακόλουθα:

«2. Η διεξαγωγή κάθε τεχνικής εξέτασης ακολουθεί κατευθυντήριες αρχές τις οποίες ορίζει το διοικητικό συμβούλιο και κάθε ενδεχόμενη οδηγία του γραφείου.»

15. Γενικώς, οι κατευθυντήριες αυτές αρχές περιγράφουν το φυτικό υλικό που απαιτείται για την τεχνική εξέταση, τις λεπτομέρειες διενέργειας των δοκιμών, τις εφαρμοστέες μεθόδους, τις παρατηρήσεις που γίνονται, την ομαδοποίηση των ποικιλιών για τις οποίες διενεργούνται οι δοκιμές, καθώς επίσης και τον εξεταζόμενο πίνακα χαρακτηριστικών. Στο πλαίσιο του τελευταίου, τα φυτά της υποψήφιας ποικιλίας καλλιεργούνται πλησίον των ποικιλιών αναφοράς τις οποίες το ΚΓΦΠ και το οριζόμενο εξεταστικό κέντρο θεωρούν εγγύτερες προς την πρώτη, σε συνάρτηση με την τεχνική περιγραφή που αποτελεί μέρος της αιτήσεως χορηγήσεως δικαιωμάτων.

2. Κανονισμός (ΕΚ) 1239/95¹⁰

16. Στο άρθρο 22, υπό τον τίτλο «Απόφαση ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση», αναφέρονται τα εξής:

«1. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει κατόπιν προτάσεως του προέδρου του γραφείου, ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση. Η ημερομηνία και τα προς εξέταση είδη της απόφασης δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα [του ΚΓΦΠ]* που αναφέρεται στο άρθρο 87.

2. Ελλείψει σχετικής αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου, ο πρόεδρος του γραφείου αποφασίζει προσωρινώς. Η προσωρινή απόφαση παύει να υφίσταται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου. Στην περίπτωση που η προσωρινή απόφαση του προέδρου του γραφείου διαφέρει από την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, τεχνική εξέταση που άρχισε πριν από την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου δεν επηρεάζεται. Το διοικητικό συμβούλιο είναι δυνατόν να αποφασίσει διαφορετικά εάν το επιβάλουν οι περιστάσεις.»¹¹

10 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 31ης Μαΐου 1995, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου όσον αφορά τους διαδικαστικούς κανόνες ενώπιον του γραφείου και τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ 1995, L 121, Σ. 37). Στο εξής, χρησιμοποιώ αδιακρίτως τους όρους «κανονισμός εφαρμογής» και «εκτελεστικός κανονισμός». Ο τελευταίος καταργήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 874/2009 της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου όσον αφορά τους διαδικαστικούς κανόνες ενώπιον του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών (ΕΕ 2009, L 251, σ. 3), ο οποίος δεν έχει, εν προκειμένω, κατά χρόνον εφαρμογή.

11 — Ο κανονισμός 874/2009 (βλ. την προηγούμενη υποσημείωση) περιέλαβε αυτούσιο το άρθρο 22· όμως, στο πλαίσιο της πρόσφατης μεταρρυθμίσεώς του, δυνάμει του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1448 της Επιτροπής, της 1ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 874/2009 (ΕΕ 2016, L 236, σ. 3), προστέθηκε, για λόγους σαφήνειας και για να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις, όπως εξαγγέλλεται στη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη, νέα παράγραφος 3, η οποία έχει ως εξής:

«3. Ελλείψει απόφασης του διοικητικού συμβουλίου ή προσωρινής απόφασης του προέδρου του Γραφείου, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2, ως προς τις κατευθυντήριες αρχές για τις δοκιμές που καθορίζονται από το Γραφείο, θα ισχύουν οι κατευθυντήριες αρχές ανά γένη και είδη της ΥΡΟΝ. Ελλείψει των εν λόγω κατευθυντήριων αρχών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν εθνικές κατευθυντήριες αρχές που αναπτύχθηκαν από μια αρμόδια αρχή υπεύθυνη για την τεχνική εξέταση μιας φυτικής ποικιλίας, με την προϋπόθεση ότι ο πρόεδρος του Γραφείου συμφωνεί με την εν λόγω χρήση. Η αρμόδια αρχή υποβάλλει τις εν λόγω κατευθυντήριες αρχές στο Γραφείο και το Γραφείο τις δημοσιεύει στον ιστότοπό [του].»

17. Το άρθρο 23, υπό τον τίτλο «Εξουσιοδότηση στον πρόεδρο του γραφείου», ορίζει τα εξής:

«1. Στην περίπτωση που το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση, εξουσιοδοτεί τον πρόεδρο του γραφείου να προσθέσει επί πλέον χαρακτηριστικά της ποικιλίας, και την έκφραση των χαρακτηριστικών αυτών.

2. Στην περίπτωση που ο πρόεδρος του γραφείου κάνει χρήση της εξουσιοδότησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το άρθρο 22 παράγραφος 2 εφαρμόζεται κατ' αναλογίαν.»

3. Πρωτόκολλο TP/14/1¹²

18. Το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 έθεσε τις κατευθυντήριες γραμμές για την τεχνική εξέταση των ποικιλιών μήλων του είδους *Malus Mill.* Πριν από τη θέσπισή του, δεν υφίσταντο τέτοιου είδους αρχές ή γενικές οδηγίες, κατά την έννοια του κανονισμού 2100/94, σε σχέση με τις ποικιλίες αυτές. Κατά πάγια πρακτική στον τομέα των τεχνικών εξετάσεων, το ΚΓΦΠ προέβaine σε εκτίμηση των κριτηρίων ΔΟΣ των ποικιλιών βασιζόμενο στις γενικές κατευθύνσεις και τις τεχνικές της Διεθνούς Ενώσεως για την προστασία νέων φυτικών ποικιλιών (στο εξής: UPOV), διακυβερνητικής οργάνωσης συσταθείσας δυνάμει της διεθνούς συμβάσεως για την προστασία νέων φυτικών ποικιλιών¹³.

19. Σύμφωνα με το σημείο III.3 του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, όσον αφορά τις δοκιμές ΔΟΣ και την προετοιμασία των περιγραφών, εφαρμογή έχουν τα αναφερόμενα στο παράρτημα I χαρακτηριστικά.

20. Αφετέρου, σύμφωνα με το σημείο III.5 του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, η ελάχιστη διάρκεια των δοκιμών (ανεξάρτητες βλαστικές περιόδους) αντιστοιχεί συνήθως σε δύο, τουλάχιστον, ικανοποιητικές συγκομιδές φρούτων. Το σημείο IV προσθέτει ότι η συμμόρφωση των υποψηφίων ποικιλιών προς τα κριτήρια ΔΟΣ διαπιστώνεται μετά από δύο περιόδους καρποφορίας, σε ορισμένες, όμως, περιπτώσεις ενδέχεται να απαιτηθούν τρεις τέτοιες περιόδους.

21. Το σημείο III.6 του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 ορίζει ότι οι αιτούντες μπορούν να προβάλουν, είτε στο τεχνικό ερωτηματολόγιο είτε κατά τη διάρκεια των δοκιμών, ότι μια υποψήφια ποικιλία διαθέτει κάποιο κρίσιμο, για τους σκοπούς της διακρίσεως, χαρακτηριστικό. Εάν προβληθεί τέτοιου είδους ισχυρισμός και προσκομισθούν αξιόπιστα τεχνικά δεδομένα προς επιβεβαίωσή του, μπορεί να διενεργηθεί εξέταση, εφόσον είναι εφικτός ο σχεδιασμός μιας τεχνικά αποδεκτής διαδικασίας δοκιμής. Περαιτέρω, ειδικές δοκιμές διενεργούνται, με τη σύμφωνη γνώμη του προέδρου του ΚΓΦΠ, όταν η διακριτότητα δεν είναι ιδιαιτέρως πιθανόν να αποδειχθεί βάσει μόνον των απαριθμούμενων στο πρωτόκολλο χαρακτηριστικών.

B – Διεθνές δίκαιο απορρέον από τη UPOV

1. Πρωτόκολλο UPOV TG/1/3

22. Η UPOV, στην οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση προσχώρησε στις 29 Ιουλίου 2005, έχει θεσπίσει ορισμένα, κρίσιμα εν προκειμένω, πρωτόκολλα και κατευθυντήριες γραμμές. Συγκεκριμένα, το έγγραφο UPOV TG/1/3, υπό τον τίτλο «Γενική εισαγωγή στην εξέταση της διακριτότητας, της ομοιογένειας και της σταθερότητας και στην κατάρτιση εναρμονισμένων περιγραφών των φυτικών ποικιλιών», της 19ης Απριλίου 2002 (στο εξής: πρωτόκολλο UPOV TG/1/3), αποτελεί τον βασικό κανόνα για το σύνολο των κατευθυντηρίων γραμμών της UPOV σχετικά με την εξέταση ΔΟΣ.

12 — Πρωτόκολλο TP/14/1 του ΚΓΦΠ, της 27ης Μαρτίου 2003, σχετικά με την εξέταση της διακριτότητας, της ομοιογένειας και της σταθερότητας (μήλο) (στο εξής: πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1). Το κείμενό του είναι διαθέσιμο μόνο στην αγγλική γλώσσα.

13 — Υπογραφέας στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 1961.

23. Ο σκοπός του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3 εκτίθεται στο σημείο 1.2:

«Σκοπός του παρόντος εγγράφου [...] καθώς και των συναφών προς αυτό εγγράφων περί του καθορισμού των προβλεπομένων στις κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως διαδικασιών [...] είναι η θέσπιση των αρχών που θα χρησιμοποιούνται κατά την εξέταση ΔΟΣ.

[...] Η θέσπιση των αρχών αυτών διασφαλίζει ότι η εξέταση των φυτικών ποικιλιών πραγματοποιείται με εναρμονισμένο τρόπο στο σύνολο των μελών της ενώσεως».

24. Στο σημείο του 1.3, το πρωτόκολλο UPOV TG/1/3 αναφέρει τα εξής:

«Τα μέλη της [UPOV] δεσμεύονται μόνον από τις αναφερόμενες στο κείμενο της συμβάσεως της UPOV υποχρεώσεις, το δε παρόν έγγραφο δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο μη συνάδοντα με την αφορώσα το οικείο μέλος της [UPOV] πράξη.»

25. Το σημείο 4.2.3, δεύτερη περίοδος, του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3 έχει ως εξής:

«Τα περιλαμβανόμενα στις επιμέρους κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως χαρακτηριστικά δεν είναι κατ' ανάγκην εξαντλητικά, μπορούν δε, εφόσον κρίνεται πρόσφορο και πληρούνται οι προεκτεθείσες προϋποθέσεις, να προστεθούν επιπλέον χαρακτηριστικά.»

26. Όσον αφορά τα κρίσιμα χαρακτηριστικά, το σημείο 6.2 του πρωτοκόλλου αυτού επισημαίνει τα εξής:

«Μεταξύ των κρίσιμων χαρακτηριστικών ποικιλίας περιλαμβάνονται, κατ' ελάχιστον, όσα χρησιμοποιούνται ως βάση για την εξέταση ΔΟΣ ή όσα περιλαμβάνονται στην περιγραφή που καταρτίζεται κατά τον χρόνο της χορηγήσεως δικαιωμάτων επί της ποικιλίας αυτής. Ως εκ τούτου, κάθε εμφανές χαρακτηριστικό μπορεί να θεωρηθεί κρίσιμο, ανεξαρτήτως του εάν προβλέπεται από τις κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως.»

27. Σε σχέση με τον έλεγχο σταθερότητας, το σημείο 7.2 ορίζει τα ακόλουθα:

«Μεταξύ των κρίσιμων ή ουσιωδών χαρακτηριστικών περιλαμβάνονται, κατ' ελάχιστον, όλα τα χαρακτηριστικά που χρησιμοποιούνται κατά την εξέταση ΔΟΣ ή όσα περιλαμβάνονται στην περιγραφή της ποικιλίας, όπως αυτή είχε καταρτιστεί κατά τον χρόνο της χορηγήσεως δικαιωμάτων επί της ποικιλίας αυτής. Ως εκ τούτου, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη όλα τα εμφανή χαρακτηριστικά, ανεξαρτήτως του εάν προβλέπονται από τις κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως.»

28. Όσον αφορά τα μήλα, εφαρμογή έχουν οι κατευθυντήριες γραμμές TG/14/8, της 20ής Οκτωβρίου 1995, σχετικά με την εξέταση της διακριτότητας, της ομοιογένειας και της σταθερότητας, θεσπισθείσες από τη UPOV σε σχέση με την ποικιλία *Malus Mill* (στο εξής: πρωτόκολλο UPOV TG/14/8).

29. Το πρωτόκολλο UPOV TG/14/9, της 6ης Απριλίου 2005, περιλαμβάνει νέες κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως ΔΟΣ για όλες τις ποικιλίες μήλων *Malus domestica Borkh*, εξαιρουμένων όσων χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς ως μοσχεύματα ή καλλωπιστικές ποικιλίες¹⁴. Ο περιεχόμενος στην παράγραφο 7 του UPOV TG/14/9 πίνακας περιλαμβάνει το χαρακτηριστικό υπ' αριθ. 40, υπό τον τίτλο «Φρούτο: πλάτος ραβδώσεων», χαρακτηριστικό το οποίο δεν προβλεπόταν από τον προσαρτημένο στο πρωτόκολλο UPOV TG/14/8 πίνακα χαρακτηριστικών.

14 — Οι οποίες διέπονται, αντιστοίχως, από τα πρωτόκολλα UPOV TG/163/3 (Ερριζα υποκείμενα μηλιάς) και UPOV TG/192/1 (Καλλωπιστική μηλιά).

II – Ιστορικό της διαφοράς

30. Τα σύνθετα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς περιγράφονται στις σκέψεις 22 έως 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

A – Διοικητικό στάδιο

31. Η αίτηση χορηγήσεως δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών για την ποικιλία μήλων του είδους *Malus Mill* με την ονομασία *Gala Schnitzer* (στο εξής: υποψήφια ποικιλία) υποβλήθηκε στο ΚΓΦΠ στις 18 Ιανουαρίου 1999¹⁵. Τον επόμενο μήνα, το Γραφείο ανέθεσε στο εξεταστικό κέντρο του Bundessortenamt (γερμανικού ομοσπονδιακού γραφείου φυτικών ποικιλιών· στο εξής: BSA) την τεχνική εξέταση της υποψήφιας ποικιλίας, σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφος 1, του κανονισμού 2100/94. Για τους σκοπούς της συγκρίσεως, χρησιμοποιήθηκε η ποικιλία *Baigent* (στο εξής: ποικιλία αναφοράς), λόγω της ομοιότητάς της με την υποψήφια ποικιλία.

32. Δεδομένου ότι το προσκομισθέν από τη Schniga υλικό ήταν προσβεβλημένο από ιούς, η εξέταση ανεστάλη το 2001 έως την άνοιξη του 2002, χρόνο κατά τον οποίο η εν λόγω επιχείρηση, κατόπιν σχετικού προς αυτήν αιτήματος, μερίμνησε να περιέλθει στο BSA υλικό μη προσβεβλημένο από ιό. Η εξέταση πραγματοποιήθηκε κατά τα έτη 2003 και 2004.

33. Με έγγραφο της 18ης Ιανουαρίου 2005, το BSA ενημέρωσε το ΚΓΦΠ ότι είχε αποστείλει την προκαταρκτική έκθεση της εξετάσεως ΔΟΣ της υποψήφιας ποικιλίας, την οποία θεωρούσε διαφορετική της ποικιλίας αναφοράς βάσει ενός χαρακτηριστικού που δεν περιλαμβανόταν στο πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1, ήτοι, «λουλούδι: χρωματισμός της βάσεως των νημάτων (μετά τη διάρρηξη των ανθών)». Ανέφερε, επίσης, ότι είχαν προσκομισθεί στοιχεία προς απόδειξη του επαρκώς ομοιογενούς και δυνάμενου να αναπαραχθεί χαρακτηριστικού αυτού, σημειώνε δε επαρκείς διαφορές μεταξύ των ποικιλιών, πράγμα που καθιστούσε δυνατή τη διάκριση.

34. Στις 7 Φεβρουαρίου 2005, το ΚΓΦΠ απέστειλε στη Schniga συμπληρωματική προκαταρκτική έκθεση με τη μνεία «χωρίς ιδιαίτερα σχόλια». Το BSA κοινοποίησε την τελική έκθεση της τεχνικής εξετάσεως στη Schniga και το ΚΓΦΠ στις 19 Δεκεμβρίου 2005. Από τα σημεία 16 και 17 της εκθέσεως αυτής προκύπτει, όσον αφορά τη σύγκριση της υποψήφιας ποικιλίας με την ποικιλία αναφοράς, ότι η πρώτη παρουσιάζει μεγάλους πλάτους ραβδώσεις (υποσημείωση 7) ενώ η δεύτερη μικρού ή μεσαίου πλάτους (υποσημείωση 4). Μνημονεύεται, επιπλέον, σε αυτήν ότι η ανωτέρω εκτίμηση στηριζόταν στην αξιολόγηση του πρόσθετου χαρακτηριστικού «Φρούτο: πλάτος ραβδώσεων», το οποίο αντιστοιχεί στο χαρακτηριστικό υπ' αριθ. 40 του πρωτοκόλλου UPOV TG/14/9 (στο εξής: επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό). Το ΚΓΦΠ επισήμαινε, συναφώς, ότι το επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό δεν περιλαμβανόταν στο πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 ούτε στο πρωτόκολλο UPOV TG/14/8.

35. Με έγγραφο της 24ης Ιανουαρίου 2006, το Γραφείο ενημέρωσε το BSA ότι στην τελική έκθεση εξετάσεως είχαν παρατεθεί εσφαλμένες κατευθυντήριες αρχές και ότι ως βάση της εν λόγω εκθέσεως δεν έπρεπε να έχει χρησιμοποιηθεί το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1, αλλά το πρωτόκολλο UPOV TG/14/8, ισχύον κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως για την εξέταση της υποψήφιας ποικιλίας (Ιανουάριος του 1999).

15 — Υπό τον αριθμό μητρώου 1999/0033.

36. Στις 9 Φεβρουαρίου 2006, το BSA απέστειλε στο ΚΓΦΠ τροποποιημένο κείμενο της τελικής εκθέσεως τεχνικής εξετάσεως, το σημείο 17 της οποίας είχε ως εξής:

«Η ποικιλία εξετάστηκε σύμφωνα με το [πρωτόκολλο UPOV] TG/14/8 του 1995. Η περιγραφή της ποικιλίας πραγματοποιήθηκε βάσει του πίνακα χαρακτηριστικών του [πρωτοκόλλου] ΚΓΦΠ TP/14/1, της 27ης Μαρτίου 2003, το οποίο τέθηκε σε ισχύ κατά την περίοδο της εξετάσεως, γεγονός που καθιστά δυνατή την ένταξη της [υποψήφιας] ποικιλίας στη συλλογή αναφοράς των μεταγενέστερων, από απόψεως προτεραιότητας, ποικιλιών. Η ποικιλία είναι διακριτή, σταθερή και ομοιογενής κατά την έννοια των δύο [πρωτοκόλλων].»

37. Στις 5 Μαΐου 2006, η Brookfield και η Elaris, η μεν πρώτη κάτοχος αδειάς σχετικά με το δικαίωμα επί της ποικιλίας *Baigent* η δε δεύτερη φορέας του δικαιώματος αυτού, υπέβαλαν στο ΚΓΦΠ γραπτές ενστάσεις, δυνάμει του άρθρου 59 του κανονισμού 2100/94, κατά της χορηγήσεως δικαιώματος επί της ποικιλίας *Gala Schnitzer*, επικαλούμενες προγενέστερο δικαίωμα επί της ποικιλίας *Baigent*.

38. Οι προβληθέντες από την Brookfield και την Elaris λόγοι αφορούσαν, αφενός, το παρασχεθέν στη Schniga δικαίωμα να αποστείλει εκ νέου φυτικό υλικό μη προσβεβλημένο από ιούς, ενώ το ΚΓΦΠ όφειλε να απορρίψει την αρχική αίτησή της, και, αφετέρου, την έλλειψη επαρκούς διακριτικού χαρακτήρα της υποψήφιας ποικιλίας σε σχέση προς την ποικιλία αναφοράς.

39. Με απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ο πρόεδρος του ΚΓΦΠ ενέκρινε τη χρήση του επίμαχου πρόσθετου χαρακτηριστικού για τους σκοπούς της διακρίσεως μεταξύ της υποψήφιας ποικιλίας και της ποικιλίας αναφοράς¹⁶. Η απόφαση στηριζόταν ρητώς στο άρθρο 23 του κανονισμού 1239/95.

40. Με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2007, η αρμόδια επί των ενστάσεων κατά της χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας επιτροπή του ΚΓΦΠ χορήγησε το δικαίωμα που είχε ζητηθεί για την υποψήφια ποικιλία και απέρριψε τις ενστάσεις. Συγκεκριμένα, αναγνώρισε ότι, «για τεχνικούς λόγους», ήταν δικαιολογημένο να ληφθεί υπόψη το επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό, παρά το ότι δεν μνημονευόταν στα ισχύοντα κατά τον χρόνο της υποβολής της οικείας αιτήσεως πρωτόκολλα.

B – Διαδικασία(ες) ενώπιον του τμήματος προσφυγών

41. Το τμήμα προσφυγών του ΚΓΦΠ έκανε δεκτή την προσφυγή των Brookfield και Elaris κατά της αποφάσεως της 26ης Φεβρουαρίου 2007, ακυρώνοντας την τελευταία και απορρίπτοντας την αίτηση χορηγήσεως δικαιώματος. Εκτίμησε ότι το άρθρο 61, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2100/94 δεν παρείχε στο Γραφείο τη δυνατότητα να επιτρέψει στη Schniga την προσκόμιση νέου υλικού.

42. Η Schniga κατέθεσε, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών της 21ης Νοεμβρίου 2007. Η προσφυγή έγινε δεκτή με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010¹⁷, και, ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώθηκε.

43. Το τμήμα προσφυγών κλήθηκε, επομένως, να εξετάσει εκ νέου την προσφυγή, ως προς τον διακριτικό χαρακτήρα της υποψήφιας ποικιλίας, συγκρίνοντάς τη με την ποικιλία αναφοράς.

¹⁶ — Αντιθέτως, η εν λόγω απόφαση δεν ανέφερε το πρόσθετο χαρακτηριστικό «χρωματισμός της ανθοκυάνης στη βάση του νήματος», χαρακτηριστικό που αναφερόταν και στην τελική έκθεση της εξετάσεως.

¹⁷ — Παρατεθείσα στην υποσημείωση 4 των παρούσων προτάσεων. Κατά της αποφάσεως αυτής του Γενικού Δικαστηρίου ασκήθηκε αίτηση αναρρέσεως (υπόθεση C-534/10 P), η οποία απερρίφθη από το Δικαστήριο με απόφασή του της 19ης Δεκεμβρίου 2012, αναφερθείσα στην υποσημείωση 5.

44. Το τμήμα προσφυγών έκρινε αυτή τη (δεύτερη) φορά ότι η εκ μέρους του BSA λήψη υπόψη, κατά την τεχνική εξέταση, του επίμαχου πρόσθετου χαρακτηριστικού συνιστούσε παράβαση του σημείου III.3 του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 για τους εξής λόγους: α) κανένα από τα ισχύοντα πρωτόκολλα ή οι αντιστοιχές τους κατευθυντήριες αρχές, ήτοι, το UPOV TG/14/8 (του 1995) και το ΚΓΦΠ TP/14/1 (του 1993), δεν μνημόνευαν το εν λόγω χαρακτηριστικό, β) η Schniga δεν είχε ζητήσει να ληφθεί υπόψη το χαρακτηριστικό αυτό ούτε στο πλαίσιο του τεχνικού ερωτηματολογίου ούτε κατά την περίοδο της εξετάσεως, γ) το BSA δεν είχε μνημονεύσει το επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό στην αλληλογραφία του με το ΚΓΦΠ –το χαρακτηριστικό αυτό μνημονευόταν για πρώτη φορά στην τελική έκθεση της εξετάσεως, καθώς επίσης και στην απόφαση του προέδρου του Γραφείου της 14ης Δεκεμβρίου 2006–, και δ) η απόφαση αυτή της 14ης Δεκεμβρίου 2006, με την οποία επιτρεπόταν η αναδρομική χρησιμοποίηση του εν λόγω χαρακτηριστικού, έπασχε από θεμελιώδη πλάνη καθώς είχε εκδοθεί 12 μήνες μετά την τελική έκθεση, και δεν ήταν δικαιολογημένη βάσει του άρθρου 22, παράγραφος 2, του κανονισμού 1239/95.

45. Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών παρέπεμψε στην απόφασή του στην υπόθεση Jewel (A 010/2008)¹⁸, με την οποία είχε κρίνει ότι για τη χρησιμοποίηση ενός πρόσθετου χαρακτηριστικού απαιτείται προηγούμενη έγκριση του προέδρου του ΚΓΦΠ, ώστε να διασφαλίζονται η ασφάλεια δικαίου, η αντικειμενικότητα κατά την εξέταση των αιτήσεων και η δυνατότητα προβλέψεως της συμπεριφοράς των εμπλεκόμενων μερών.

46. Ομοίως, χαρακτήρισε ως κατάφωρη παράβαση των πρωτοκόλλων UPOV TG/1/3 και TG/14/8 την ολοκλήρωση από το BSA της τεχνικής εξετάσεως του επίμαχου πρόσθετου χαρακτηριστικού εντός ενός έτους, ενώ, για τη διαπίστωση της ομοιογένειας και της σταθερότητας των ποικιλιών μήλων, οι εξετάσεις αυτές πρέπει, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα, να διενεργούνται κατά τη διάρκεια δύο τουλάχιστον διαδοχικών καλλιεργητικών περιόδων.

47. Το τμήμα προσφυγών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υποψήφια ποικιλία δεν μπορούσε, από νομικής απόψεως, να θεωρηθεί διακριτή της ποικιλίας αναφοράς.

Γ – Διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

48. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 Φεβρουαρίου 2014, η Schniga προσέφυγε κατά των δύο αποφάσεων του τμήματος προσφυγών.

49. Όσον αφορά την ουσία, η Schniga επικαλέσθηκε έναν μοναδικό λόγο ακυρώσεως υποδιαιρούμενο σε δύο σκέλη: με το πρώτο, προέβαλε παράβαση των άρθρων 7 και 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, καθ' ο μέρος το τμήμα προσφυγών αρνήθηκε να λάβει υπόψη το επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό, το οποίο είχε διαπιστωθεί κατά την τεχνική εξέταση, κατά παράβαση των καταλόγων χαρακτηριστικών που περιλαμβάνονται στα τεχνικά πρωτόκολλα της UPOV, το οποία δεν είχαν εξαντλητικό χαρακτήρα, όπως συνάγεται από τις κατευθυντήριες αρχές του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3. Επιπλέον, κατά τη Schniga, οι αποφάσεις είχαν εκδοθεί κατά παράβαση του άρθρου 22, παράγραφος 2, και του άρθρου 23, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού εφαρμογής, δεδομένου ότι στηρίζονταν σε εσφαλμένη εκτίμηση της διακριτικής ευχέρειας του προέδρου του ΚΓΦΠ στον τομέα αυτό και προσέβαλλαν τόσο το δικαίωμα σε δίκαιη διαδικασία όσο και το ουσιαστικό δικαίωμά της να της χορηγηθεί το ζητηθέν δικαίωμα, προστατευόμενο από τα άρθρα 7 έως 10 του κανονισμού 2100/94.

50. Με το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, η Schniga ισχυρίστηκε ότι κακώς είχε κριθεί, με τις αποφάσεις αυτές, παράτυπη η διενεργηθείσα κατά τη διάρκεια ενός μόνον έτους, αντί για δύο, τεχνική εξέταση σε σχέση με την υποψήφια ποικιλία.

¹⁸ — Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2008.

51. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της Schniga. Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, εκτίμησε ότι:

- Η εφαρμογή από το τμήμα προσφυγών των διαδικαστικών κανόνων του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 ήταν σύμφωνη με τη νομολογία του Δικαστηρίου όσον αφορά τα διαχρονικά αποτελέσματα των διαδικαστικών κανόνων, οι οποίοι, γενικώς, έχουν εφαρμογή από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος τους¹⁹.
- Το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 υπερισχύει των πρωτοκόλλων της UPOV, συγκεκριμένα του TG/1/3, από το σημείο 1.3 του οποίου συνάγεται ο μη δεσμευτικός χαρακτήρας του συνόλου των συστάσεων που περιλαμβάνει το εν λόγω πρωτόκολλο²⁰.
- Παρά το αναγνωριζόμενο στο ΚΓΦΠ ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως²¹, η διοικητική αυτή αρχή θα έπρεπε να έχει θέσει η ίδια κάποια όρια στις εξουσίες της, διά της θεσπίσεως νομικών κανόνων όπως πρωτόκολλα και κατευθυντήριες αρχές, κατά τρόπο ώστε ούτε το Γραφείο ούτε ο πρόεδρος του να μπορούν να λαμβάνουν υπόψη ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό που δεν προβλέπεται από το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1²².

52. Κατόπιν της απορρίψεως του πρώτου σκέλους της προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε το δεύτερο αλυσιτελές. Ωστόσο, διατύπωσε ορισμένες παρατηρήσεις για λόγους πληρότητας²³, σύμφωνα με τις οποίες η διενέργεια της τεχνικής εξετάσεως (σχετικά με το επίμαχο πρόσθετο χαρακτηριστικό) κατά τη διάρκεια ενός μόνον έτους συνιστούσε παράβαση των σημείων III.5 και IV του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, καθώς επίσης και του σημείου 5.3.3.1.1 του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3.

53. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως και καταδίκασε τη Schniga στα δικαστικά έξοδα.

III – Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και αιτήματα των διαδίκων

54. Η αίτηση αναιρέσεως της Schniga κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Νοεμβρίου 2015, τα δε υπομνήματα επί της αιτήσεως αναιρέσεως του ΚΓΦΠ και των Brookfield και Elaris στις 2 και 3 Φεβρουαρίου 2016, αντιστοίχως.

55. Η Schniga ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

56. Το ΚΓΦΠ, το οποίο διαφωνεί με τις επικυρωθείσες από το Γενικό Δικαστήριο αποφάσεις του τμήματός του προσφυγών, ζητεί επίσης από το Δικαστήριο να κάνει δεκτή την αίτηση αναιρέσεως και να αποφανθεί ότι έκαστος διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

57. Η Brookfield και η Elaris ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει τη Schniga στα δικαστικά έξοδα.

58. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 24ης Νοεμβρίου 2016, παρέστησαν η Schniga, το ΚΓΦΠ και η Brookfield.

19 — Σύμφωνα με την απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ισπανίας (C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Βλ. σκέψεις 73 έως 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

20 — Σκέψεις 79 και 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

21 — Το Γενικό Δικαστήριο παρέθεσε την απόφασή του της 19ης Νοεμβρίου 2008, Schröder κατά ΚΓΦΠ (SUMCOL 01) (T-187/06, EU:T:2008:511, σκέψεις 59 έως 64), επικυρωθείσα με την απόφαση της 15ης Απριλίου 2010, Schröder κατά ΚΓΦΠ (C-38/09 P, EU:C:2010:196, σκέψη 77).

22 — Σκέψεις 81 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

23 — Σκέψεις 103 και 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

IV – Εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως

A – Επιχειρήματα των διαδίκων

59. Η Schniga στηρίζει τον μοναδικό λόγο αναιρέσεως στην παράβαση των άρθρων 7 και 56 του κανονισμού 2100/94, σε συνδυασμό με τα άρθρα 22 και 23 του κανονισμού 1239/95. Η επιχειρηματολογία της εδράζεται σε τρεις αιτιάσεις κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως: το Γενικό Δικαστήριο α) αγνόησε την πραγματική αποστολή των κατευθυντηρίων αρχών και των πρωτοκόλλων, β) υπέπεσε σε σφάλμα κατά την εκτίμηση της νομικής φύσεως των εν λόγω αρχών και πρωτοκόλλων, και γ) υπέπεσε σε σφάλματα κατά την εφαρμογή τους.

60. Όσον αφορά τις κατευθυντήριες αρχές και τα πρωτόκολλα, η Schniga ισχυρίζεται ότι αυτά καταρτίζονται προκειμένου να καθίσταται σαφής ο τρόπος με τον οποίον πρέπει να πραγματοποιείται η εξέταση και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το υποβαλλόμενο σε αυτήν φυτικό υλικό. Με τη θέσπιση των αρχών επιδιώκεται η εναρμόνιση της εξετάσεως νέων φυτικών ποικιλιών στα κράτη μέλη της UPOV. Η τεχνική αυτή εξέταση πρέπει να καταδεικνύει ότι τα κρίσιμα χαρακτηριστικά δεν απορρέουν από τις συνθήκες του περιβάλλοντος ή της καλλιέργειας, αλλά από τη γενετική δομή της ποικιλίας.

61. Εν πάση περιπτώσει, κατά τη Schniga, το σημείο 6.2 του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3²⁴ επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα εμφανή χαρακτηριστικά, καθώς δεν απαιτεί να περιλαμβάνονται αυτά μεταξύ των κατευθυντηρίων αρχών της εξετάσεως. Εξ αυτού συνάγει ότι ούτε ο κανονισμός 2100/94 ούτε η Σύμβαση UPOV του 1991 ούτε οι κατευθυντήριες αρχές και τα πρωτόκολλα υποχρεώνουν το ΚΓΦΠ να μην περιλαμβάνει στην εξέταση άλλα χαρακτηριστικά πέραν όσων προβλέπονται στον κατάλογο του αντίστοιχου πρωτοκόλλου ή στις εφαρμοστέες κατευθυντήριες αρχές.

62. Όσον αφορά τη νομική φύση των κατευθυντηρίων αρχών και των πρωτοκόλλων, η Schniga προσάπτει στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι τα εξομοιώνει (στις σκέψεις 74 και 75) με νομικά δεσμευτικούς κανόνες. Κατά την κρίση της, δεν προσήκει σε αυτά τέτοιος χαρακτηρισμός, αντιθέτως δε, θα έπρεπε να θεωρηθούν ως κατευθυντήριες γραμμές υποδεικνύουσες στη διοίκηση τον τρόπο δράσεως, παρέχοντάς της τεχνικής φύσεως ενδείξεις ως προς την εναρμονισμένη εξέταση ΔΟΣ.

63. Κατά τη Schniga, οι κατευθυντήριες αυτές αρχές δεν μπορούν να αντιταχθούν στη χορήγηση δικαιώματος, αφ' ης στιγμής η υποψήφια ποικιλία πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 6 του κανονισμού 2100/94. Επισημαίνει, συναφώς, ότι τα χαρακτηριστικά που περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες αρχές της εξετάσεως δεν είναι εξαντλητικά και μπορούν να προστεθούν και άλλα, εφόσον τούτο είναι πρόσφορο και τα χαρακτηριστικά αυτά ανταποκρίνονται στους απαιτούμενους όρους²⁵. Επιπλέον, επισημαίνει την αναγκαία ευελιξία που διαθέτει το ΚΓΦΠ, δυνάμει των κατευθυντηρίων αρχών UPOV TG/14/8²⁶ και του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1²⁷, προκειμένου να εκτιμά εάν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά μπορούν να λογιστούν ως κρίσιμα και τότε έχουν την ιδιότητα αυτή, καθώς και να τα ενσωματώνει κατά το πέρασ της τεχνικής εξετάσεως.

64. Όσον αφορά τα σφάλματα κατά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων αρχών και των πρωτοκόλλων, η Schniga προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο²⁸ ότι έκρινε εφαρμοστέο το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 σε αίτηση κατατεθείσα πριν από την έναρξη της ισχύος του. Το άρθρο 22, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει ότι η θέσπιση των κατευθυντηρίων αρχών από το διοικητικό

24 — Βλ. σημείο 26 των παρουσών προτάσεων.

25 — Σύμφωνα με τη δική της ερμηνεία του σημείου 4.2.3 του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3.

26 — Παραπέμπει στο σημείο IV.3.

27 — Σύμφωνα με τη δική της ερμηνεία του σημείου III.3.

28 — Η αναιρεσείουσα αναφέρει, στο σημείο 57 της αιτήσεως αναιρέσεως, ότι οι αιτιάσεις της σε σχέση με τα σφάλματα κατά την εφαρμογή των κατευθυντηρίων αρχών UPOV TG/14/8 και του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 προβάλλονται για προληπτικούς λόγους και χάριν πληρότητας, καθώς θεωρεί άνευ σημασίας το εάν κάποιο από τα δύο αυτά έγγραφα είχε εφαρμογή.

συμβούλιο και η συνακόλουθη παύση των αποτελεσμάτων της προσωρινής αποφάσεως του προέδρου του ΚΓΦΠ δεν επηρεάζει, σε περίπτωση μεταξύ τους ασυμφωνίας, τις τεχνικές εξετάσεις που είχαν διενεργηθεί πριν από την παρέμβαση του εν λόγω συμβουλίου. Ως εκ τούτου, οι κατευθυντήριες αρχές UPOV TG/14/8 εξακολουθούσαν να είναι σε ισχύ όσον αφορά τις ήδη διενεργηθείσες τεχνικές εξετάσεις επί της υποψήφιας ποικιλίας.

65. Επιπλέον, η Schniga ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβλεψε τη δεύτερη περίοδο του σημείου 7.2 των κατευθυντηρίων αρχών UPOV TG/1/3, σύμφωνα με την οποία μπορούν να λαμβάνονται υπόψη όλα τα εμφανή χαρακτηριστικά, ανεξαρτήτως του εάν περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες αρχές της τεχνικής εξετάσεως. Το στοιχείο αυτό επιρρωννύει την εκτίμησή της όσον αφορά την εξουσία του προέδρου του ΚΓΦΠ να λαμβάνει υπόψη κάθε χαρακτηριστικό που καθιστά δυνατή την περιγραφή του διακριτικού χαρακτήρα της υποψήφιας ποικιλίας.

66. Τέλος, η Schniga επικαλείται, αντίθετα προς την επικυρωθείσα από το Γενικό Δικαστήριο κρίση του τμήματος προσφυγών²⁹, την ανυπαρξία κανόνων επιβαλλόντων στο ΚΓΦΠ, υπό την ιδιότητά του ως υπευθύνου για τη διενέργεια της τεχνικής εξετάσεως, την υποχρέωση δημοσιοποίησης, σε δεδομένη χρονική στιγμή, των χαρακτηριστικών που προτίθεται να περιλάβει στην περιγραφή της ποικιλίας. Κατά τα λοιπά, ούτε οι κατευθυντήριες αρχές UPOV TP/14/1 προβλέπουν κάποια προθεσμία για την εισαγωγή των πρόσθετων χαρακτηριστικών και των εκφράσεών τους σε σχέση με ορισμένη ποικιλία. Δεν απαιτείται, επομένως, εν αντιθέσει προς όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο³⁰, προηγούμενη έγκριση του προέδρου του ΚΓΦΠ, κάτι που, επιπλέον, είναι πιο συνεπές με την ευρεία εξουσία εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στο Γραφείο.

67. Το ΚΓΦΠ συντάσσεται με τη θέση της Schniga και επισημαίνει τη φύση των πρωτοκόλλων και των κατευθυντηρίων αρχών ως πρακτικών, και όχι νομικών, κανόνων. Το «αυτοδεσμευτικό» αποτέλεσμα τους θα μπορούσε να προβληθεί μόνο σε σχέση με «τους όρους της τεχνικής εξετάσεως, όπως το υποβαλλόμενο φυτικό υλικό και η έννοια της τεχνικής εξέτασης καθεαυτήν»³¹, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση, ήτοι, ότι όλες οι υποψήφιες ποικιλίες θα αξιολογούνται υπό τις ίδιες συνθήκες καλλιέργειας.

68. Το ΚΓΦΠ επισημαίνει ότι οι ανακοινώσεις δημοσίευσας των πρωτοκόλλων και, συγκεκριμένα, η σχετική με το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 περιέχουν προειδοποίηση σύμφωνα με την οποία οι τεχνικές εξετάσεις που άρχισαν πριν από την απόφαση σχετικά με τη θέσπιση του πρωτοκόλλου δεν επηρεάζονται, εκτός εάν ορίζεται άλλως.

69. Κατά το ΚΓΦΠ, το πρόσφορο της εισαγωγής πρόσθετων χαρακτηριστικών μπορεί να αξιολογηθεί μόνο μετά το πέρας της τεχνικής εξετάσεως, κάτι που ενισχύει το επιχείρημα ότι ο πρόεδρος του Γραφείου πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει υπόψη κάποιο πρόσθετο χαρακτηριστικό υποψήφιας ποικιλίας σε κάθε στιγμή της διαδικασίας που προηγείται της χορηγήσεως του δικαιώματος.

70. Η Brookfield και η Elaris αμφισβητούν ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει από νομικά ελαττώματα. Ως προς τον δεσμευτικό χαρακτήρα του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 και τη νομική ιεράρχηση των πρωτοκόλλων του ΚΓΦΠ και των πρωτοκόλλων της UPOV, φρονούν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, οι κατευθυντήριες αρχές εξετάσεως αποτελούν νομικούς κανόνες η μη τήρηση των οποίων συνιστά παράβαση της διατάξεως αυτής. Δεδομένου ότι, δυνάμει του σημείου 1.3 του πρωτοκόλλου UPOV TG/1/3, τα καταρτιζόμενα από τον διεθνή αυτόν οργανισμό πρωτόκολλα και κατευθυντήριες αρχές αποτελούν συστάσεις και στερούνται, επομένως, νομικά δεσμευτικής ισχύος, πρέπει να συναχθεί η υπεροχή των πρωτοκόλλων του ΚΓΦΠ έναντι των πρωτοκόλλων της UPOV.

29 — Σκέψη 91 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

30 — Σκέψεις 92 και 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

31 — Σημείο 43 του υπομνήματός του επί της αιτήσεως αναιρέσεως.

71. Όσον αφορά την κατά χρόνον εφαρμογή του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, η Brookfield και η Elaris ισχυρίζονται ότι το χρονικό σημείο που καθορίζει το εφαρμοστέο, από διαδικαστικής απόψεως, πλαίσιο σε αίτηση χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικής ποικιλίας δεν είναι αυτό της υποβολής της, αλλά της πραγματικής ενάρξεως της τεχνικής εξετάσεως. Όπως απορρέει από τη δικογραφία, το BSA διενήργησε τις αντίστοιχες δοκιμές ΔΟΣ κατά τα έτη 2004 και 2005, ήτοι, σε χρόνο κατά τον οποίο το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 ήταν πλέον σε ισχύ.

72. Τέλος, κατά την Brookfield και την Elaris, το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 ορίζει με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίον πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα πρόσθετα χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με το σημείο του III.3, οι δοκιμές ΔΟΣ μπορούν να αναφέρονται μόνο στα απαριθμούμενα στο παράρτημα I διακριτικά χαρακτηριστικά, ο δε πρόεδρος οφείλει να εγκρίνει την παρατήρηση ενός πρόσθετου χαρακτηριστικού πριν από την πραγματοποίηση της τεχνικής εξετάσεως. Επιπλέον, από το γράμμα του σημείου III.6 του ίδιου αυτού πρωτοκόλλου συνάγεται ότι η λήψη υπόψη ενός ειδικού χαρακτηριστικού προϋποθέτει τόσο προηγούμενο επίσημο αίτημα του αιτούντος ούτως ώστε να διενεργηθεί ειδική εξέταση, ήτοι, οποιαδήποτε εξέταση επί οποιουδήποτε πρόσθετου χαρακτηριστικού, όσο και απόφαση του προέδρου.

B – Ανάλυση του μοναδικού λόγου αναιρέσεως

1. Επί του πρώτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως, σχετικά με την εσφαλμένη εφαρμογή του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1

73. Μολονότι η αιτίαση της Schniga και του ΚΓΦΠ αφορά τα τρία επίμαχα στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στοιχεία (το εφαρμοστέο πρωτόκολλο, τον δεσμευτικό χαρακτήρα του και τη σχέση του με τις κατευθυντήριες αρχές της UPOV), στην πραγματικότητα, εντούτοις, θα αρκούσαν οι ισχυρισμοί τους επί της κατά χρόνον εφαρμογής του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1 ώστε να διαπιστωθεί το νομικό σφάλμα που αμφότεροι προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο. Ωστόσο, πριν από την εξέταση της κατά χρόνον εφαρμογής του, είναι σκόπιμο να αναλυθεί η νομικά δεσμευτική ισχύς του πρωτοκόλλου αυτού.

74. Το Γενικό Δικαστήριο χαρακτήρισε τα πρωτόκολλα του ΚΓΦΠ ως νομικούς κανόνες λαμβάνοντας, κυρίως, υπόψη: α) την παραπομπή που το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 κάνει σε αυτά, ως αρχές διέπουσες τις τεχνικές εξετάσεις, β) τη δημοσίευσή τους στην *Επίσημη Εφημερίδα του ΚΓΦΠ*, και γ) τον αυτοπεριορισμό του Γραφείου σε σχέση με το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει. Η Schniga, αντιθέτως, τα χαρακτηρίζει ως απλές τεχνικές υποδείξεις του τρόπου με τον οποίον πρέπει να πραγματοποιούνται οι εξετάσεις.

75. Για την επίλυση της διαφοράς σχετικά με τη νομική φύση των τεχνικών κανόνων που ενσωματώνονται στο δίκαιο της Ένωσης (εν προκειμένω, διά της παραπομπής του κανονισμού 2100/94) πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία εκτιμήσεως: α) το ΚΓΦΠ είναι οργανισμός της Ένωσης με εξουσία εκδόσεως δικών του κατευθυντηρίων γραμμών³² βάσει των οποίων πρέπει να διενεργούνται οι τεχνικές εξετάσεις, β) οι κατευθυντήριες αρχές πρέπει να δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα του ΚΓΦΠ*³³, προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, και γ) το γράμμα της παραπομπής του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 επιβεβαιώνει την ανάγκη προσαρμογής των εξετάσεων στις κατευθυντήριες αρχές που θεσπίζει το διοικητικό συμβούλιο του ΚΓΦΠ.

32 — Βλ. άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94, παρατεθέν στο σημείο 14 των παρούσων προτάσεων.

33 — Άρθρο 22, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού, παρατεθέν στο σημείο 16 των παρούσων προτάσεων.

76. Τα τρία αυτά στοιχεία εκτιμήσεως συνηγορούν, κατά την άποψή μου, υπέρ της αναγνώρισεως νομικής φύσεως (και, υπό την έννοια αυτή, δεσμευτικού χαρακτήρα, όσον αφορά τουλάχιστον την ίδια τη διοίκηση) στις κατευθυντήριες γραμμές, τα πρωτόκολλα ή τις κατευθυντήριες αρχές που θεσπίζει το διοικητικό συμβούλιο του ΚΓΦΠ για τους σκοπούς του καθορισμού του τρόπου διεξαγωγής των τεχνικών εξετάσεων. Το Γενικό Δικαστήριο δεν έχει, επομένως, υποπέσει σε νομικό σφάλμα κρίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο.

77. Διαφωνώ, ωστόσο, με το Γενικό Δικαστήριο ως προς τις συνέπειες του περιορισμού της εξουσίας εκτιμήσεως στον οποίον όφειλε, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, να έχει εκουσίως προβεί το ΚΓΦΠ κατά τη θέσπιση των κατευθυντηρίων γραμμών³⁴. Φρονώ ότι οι κατευθυντήριες αυτές αρχές –λόγω ακριβώς της νομικής φύσεώς τους, η οποία επιτάσσει τον σεβασμό της αρχής της ιεραρχίας των κανόνων– δεν μπορούν νομίμως να περιστείνουν την εξουσία που διαθέτει ο πρόεδρος του ΚΓΦΠ όσον αφορά την εισαγωγή πρόσθετου χαρακτηριστικού. Δεδομένου ότι η εξουσία αυτή διέπεται από ιεραρχικά ανώτερους νομικούς κανόνες (συγκεκριμένα, από τα άρθρα 22 και 23 του κανονισμού εφαρμογής), οι κατευθυντήριες αρχές πρέπει να συμμορφώνονται προς αυτούς.

78. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση διαπνέεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την αυτοπεριοριστική δύναμη των κατευθυντηρίων αρχών στον τομέα του δικαίου ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων³⁵. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές που δημοσιεύει η Επιτροπή σε σχέση με την εφαρμογή των άρθρων 101, 102 και 107 ΣΛΕΕ (με τις οποίες, πράγματι, εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να ασκήσει την εξουσία της εκτιμήσεως κατά την απευθείας εφαρμογή των άρθρων αυτών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις) δεν μπορούν να συγκριθούν με αυτές του ΚΓΦΠ με τις οποίες τίθενται κριτήρια απευθυνόμενα στους εγκεκριμένους εθνικούς οργανισμούς για την πραγματοποίηση των τεχνικών εξετάσεων με εναρμονισμένο τρόπο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το ΚΓΦΠ δεν περιγράφει τον τρόπο με τον οποίον προτίθεται να ασκήσει το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει κατά την επιτέλεση των καθηκόντων του, περιθώριο το οποίο του αναγνωρίζει το Δικαστήριο λαμβανομένης υπόψη της επιστημονικής και τεχνικής πολυπλοκότητας σε ό, τι αφορά τους όρους εξέτασεως των αιτήσεων χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος³⁶ ούτε παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίον πρόκειται να ασκήσει τις αρμοδιότητες εκτιμήσεως κατά τη χορήγηση ή όχι κοινοτικών δικαιωμάτων επί φυτικών ποικιλιών.

79. Η νομική φύση των κατευθυντηρίων αρχών, παρά τον αδιαφιλονίκητο τεχνικό χαρακτήρα τους, εντάσσεται, επομένως, σε ένα σύστημα στο οποίο ισχύουν οι γενικές αρχές του δικαίου, όπως η ιεραρχία των κανόνων δικαίου, κάτι που καθιστά αδύνατη οποιαδήποτε σύγκρουση μεταξύ αυτών και των ιεραρχικά ανώτερων κανόνων όπως τα άρθρα 22 και 23 του κανονισμού εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι κατευθυντήριες αυτές αρχές δεν μπορούν να υπονομεύσουν τις εξουσίες του προέδρου του ΚΓΦΠ ούτε να τον εμποδίσουν, συγκεκριμένα, να αξιολογήσει ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό υπό τους όρους υπό τους οποίους το έπραξε εν προκειμένω.

80. Όσον αφορά την κατά χρόνον εφαρμογή του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, η κριτική που η Schniga και το ΚΓΦΠ ασκούν στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση μου φαίνεται ορθή.

81. Όπως ορθώς αναφέρθηκε, τα κριτήρια που διέπουν τη διαχρονική εφαρμογή νέων κανόνων δικαίου συνιστούν τμήμα των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης και απορρέουν εν τέλει από τις κοινές παραδόσεις των κρατών μελών³⁷.

34 — Σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

35 — Παραθέτει τις αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψεις 209 έως 211), και της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, Γερμανία κ.λπ. κατά Kronofrance (C-75/05 P και C-80/05 P, EU:C:2008:482, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

36 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Brookfield New Zealand και Elaris κατά ΚΓΦΠ και Schniga (C-534/10 P, EU:2012:813, σκέψη 50).

37 — Βλ. τη συνολική εξέταση του ζητήματος στην οποία προβαίνει η γενική εισαγγελέας J. Kokott με τις προτάσεις στην υπόθεση Επιτροπή κατά Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:C:2014:2438, σημεία 26 έως 33).

82. Το Δικαστήριο έχει κρίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ένας νέος κανόνας δικαίου έχει εφαρμογή από της ενάρξεως ισχύος της πράξεως με την οποία θεσπίζεται και, μολονότι δεν εφαρμόζεται επί των εννόμων καταστάσεων οι οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οριστικώς υπό το κράτος του προγενέστερου νόμου, εφαρμόζεται εντούτοις στα μελλοντικά τους αποτελέσματα, καθώς και στις νέες έννομες καταστάσεις. Δέχεται ως εξαίρεση από την εν λόγω αρχή, υπό την επιφύλαξη της αρχής της μη αναδρομικότητας των νομικών πράξεων, τις περιπτώσεις στις οποίες ο νέος κανόνας συνοδεύεται από ειδικές διατάξεις οι οποίες καθορίζουν συγκεκριμένα τις προϋποθέσεις της διαχρονικής του εφαρμογής³⁸.

83. Όσον αφορά τους διαδικαστικούς κανόνες, αυτοί, σύμφωνα με τη νομολογία, εφαρμόζονται γενικώς από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος τους. Τούτο δεν συμβαίνει με τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου, οι οποίοι συνήθως ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι δεν αφορούν τις καταστάσεις που δημιουργήθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος τους παρά μόνο στον βαθμό που προκύπτει σαφώς από το γράμμα τους, τον σκοπό τους ή την όλη οικονομία τους ότι πρέπει να τους αναγνωριστούν τέτοια αποτελέσματα³⁹.

84. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Γενικό Δικαστήριο, κατόπιν υπομνήσεως της ίδιας αυτής νομολογίας, επιβεβαίωσε τη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής των διαδικαστικών διατάξεων του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1, επί των οποίων είχε στηρίξει την απόφασή του το τμήμα προσφυγών⁴⁰.

85. Διαφωνώ, ωστόσο, με την κρίση αυτή και συμμερίζομαι τη θέση της Schniga και του ΚΓΦΠ ως προς την ερμηνεία του άρθρου 22, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού. Το άρθρο αυτό θεσπίζει την αρχή της μη αναδρομικότητας των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου, όταν αυτές αποκλίνουν των προσωρινών αποφάσεων του προέδρου του ΚΓΦΠ, σε σχέση με «τεχνική εξέταση που άρχισε πριν από την [απόφαση του διοικητικού συμβουλίου]»⁴¹.

86. Επιπλέον, το Γραφείο υποστήριξε κατ' αναίρεση ότι οι ανακοινώσεις δημοσιεύσεως των πρωτοκόλλων (επίσης του ΚΓΦΠ TP/14/1) περιέχουν ρητή δήλωση ότι οι τεχνικές εξετάσεις που έχουν αρχίσει πριν από τη θέσπισή του (του πρωτοκόλλου) δεν επηρεάζονται, εκτός εάν ορίζεται άλλως⁴².

87. Μολονότι, στην πραγματικότητα, το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 δεν περιλαμβάνει ρητούς περιορισμούς ως προς την κατά χρόνον εφαρμογή του (δεν υφίσταται σε αυτό κάποια σχετική διευκρίνιση), εντούτοις, καθόσον πρόκειται για κανόνα δυνάμενο να ασκήσει επιρροή σε τρίτους, αρκεί κατά τη δημοσίευσή του να δηλώνεται, με σαφή τρόπο, η μη εφαρμογή του σε εκκρεμείς διαδικασίες. Η πληροφορία αυτή είναι αρκετή προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή μια εκ των εξαιρέσεων, όπως αυτές έχουν καθιερωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, από την αρχή της άμεσης εφαρμογής των διαδικαστικών κανόνων.

38 — Απόφαση της 26ης Μαρτίου 2015, Επιτροπή κατά Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:2014:2438, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

39 — Όπ.π., σκέψη 33.

40 — Σκέψεις 75 και 76 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης.

41 — Ευλόγως ο κανόνας αυτός διατυπώνεται μόνο σε σχέση με τις αποκλίνουσες πτυχές των αποφάσεων που αλληλοσυγκρούονται, καθώς, εάν αυτές συνέκλιναν, τότε δεν θα προκαλείτο κανενός είδους ανασφάλεια δικαίου, αλλά μάλλον επιβεβαίωση και επικύρωση των, έως τούδε προσωρινών, μέτρων που εφαρμόζονταν στις εξετάσεις.

42 — Στη διαδικτυακή σελίδα του ΚΓΦΠ, στον σύνδεσμο που οδηγεί στα τεχνικά πρωτόκολλα αναγράφεται η ακόλουθη ανακοίνωση: «Σύμφωνα με το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου, οι διενεργούμενες από το γραφείο τεχνικές εξετάσεις [...] ή οι τεχνικές εξετάσεις των οποίων τα αποτελέσματα πρόκειται να ληφθούν υπόψη από το ΚΓΦΠ, πρέπει να είναι σύμφωνες με τυχόν κατευθυντήριες γραμμές εξετάσεως του διοικητικού συμβουλίου. Οι τεχνικές εξετάσεις που άρχισαν πριν από την απόφαση δεν επηρεάζονται, εκτός εάν ανακοινώνεται το αντίθετο».

88. Κατά συνέπεια, αμφότερα τα στοιχεία (ήτοι, το άρθρο 22, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού και η δημοσίευση των κατευθυντηρίων γραμμών από το ΚΓΦΠ) καταδεικνύουν ότι, σύμφωνα με τη βούληση του νομοθέτη και τη συμπεριφορά του ίδιου του Γραφείου, οι νέοι κανόνες που θεσπίζει το ΚΓΦΠ σε σχέση με τις τεχνικές εξετάσεις δεν εκτείνονται σε όσες, κατά τον χρόνο αυτό, είναι εκκρεμείς⁴³.

89. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή, οπότε η σχετική αιτίαση του πρώτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτή. Το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επικυρώνοντας την απόφαση του τμήματος προσφυγών με την οποία εφαρμόζοταν το εν λόγω πρωτόκολλο.

90. Δεν απαιτείται, βάσει όσων έχω μόλις εκθέσει, να εισέλθω στο περιεχόμενο του τρίτου επιχειρήματος του πρώτου σκέλους του λόγου αναιρέσεως, σχετικά με την προβαλλόμενη υπεροχή των πρωτοκόλλων του ΚΓΦΠ έναντι αυτών που καταρτίζει η ΥΡΟΝ⁴⁴. Εφόσον γίνεται δεκτό ότι το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή, για λόγους διαχρονικής ισχύος, η διαμάχη επί του ζητήματος αυτού καθίσταται άνευ σημασίας.

2. Επί του δεύτερου σκέλους του μοναδικού λόγου αναιρέσεως: η ερμηνεία του άρθρου 23 του κανονισμού 2100/94

91. Το δεύτερο σκέλος του μοναδικού λόγου αναιρέσεως πρέπει επίσης να γίνει δεκτό, φρονώ δε ότι η αποδοχή του θα συνέβαλλε στην οριοθέτηση, με μεγαλύτερη βεβαιότητα, των αρμοδιοτήτων του προέδρου του ΚΓΦΠ. Έτι περαιτέρω, θα μπορούσε να καταστεί έως και περιττή η ανάλυση του προηγούμενου λόγου, καθώς θα επιβεβαιωνόταν το κύρος της αποφάσεως του προέδρου του ΚΓΦΠ της 14ης Δεκεμβρίου 2006, ακόμη και υπό το καθεστώς του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1. Υπενθυμίζω ότι, με την απόφαση αυτή, στο μέτρο που επιτράπηκε η χρησιμοποίηση του επίμαχου πρόσθετου χαρακτηριστικού για τους σκοπούς της διακρίσεως μεταξύ της υποψήφιας ποικιλίας και της ποικιλίας αναφοράς (υιοθετουμένου συγκεκριμένα, ως νομικής βάσεως, του άρθρου 23 του κανονισμού 1239/95), τέθηκαν τα θεμέλια για τη χορήγηση κοινοτικού δικαιώματος επί της υποψήφιας ποικιλίας.

92. Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση επικύρωσε τις αποφάσεις του τμήματος προσφυγών, σύμφωνα με τις οποίες η εκ μέρους του προέδρου του Γραφείου λήψη υπόψη ενός πρόσθετου χαρακτηριστικού συνιστούσε παράβαση του σημείου III.3 του πρωτοκόλλου ΚΓΦΠ TP/14/1. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι, εάν γινόταν δεκτό ότι είναι δυνατή η εισαγωγή νέων χαρακτηριστικών, θα απαιτείτο, δυνάμει του άρθρου 23 του εκτελεστικού κανονισμού, προηγούμενη έγκριση του προέδρου του ΚΓΦΠ, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου, η αντικειμενικότητα κατά την επεξεργασία των αιτήσεων και η δυνατότητα προβλέψεως της συμπεριφοράς όλων των εμπλεκόμενων μερών⁴⁵.

93. Οι αιτιάσεις της Schniga και του Γραφείου κατά του μέρους αυτού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως⁴⁶ θα μπορούσαν να ευδοκιμήσουν αν η ερμηνεία του Γενικού Δικαστηρίου ήταν αντίθετη ή ασύμβατη με την ορθή κατανόηση των εξουσιών του προέδρου, σύμφωνα με το άρθρο 23, σε συνδυασμό με το άρθρο 22, του εκτελεστικού κανονισμού. Πρέπει, επομένως, να εξεταστούν τόσο οι εν λόγω εξουσίες όσο και ο τρόπος ασκήσεώς τους.

43 — Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται επίσης από τη νέα παράγραφο 3 του άρθρου 22 του εκτελεστικού κανονισμού (βλ. υποσημείωση 11 των παρουσών προτάσεων), σύμφωνα με την οποία, ελλείψει αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου ή προσωρινής αποφάσεως του προέδρου του Γραφείου, ισχύουν οι κατευθυντήριες αρχές ανά γένη και είδη της ΥΡΟΝ (αιτιολογική σκέψη 19) όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διενέργεια δοκιμών. Μολονότι η εν λόγω παράγραφος είναι μεταγενέστερη των επίμαχων πραγματικών περιστατικών, καταδεικνύει, εντούτοις, την πρόθεση του νομοθέτη περί σαφήνειας, σύμφωνα με την ανωτέρω αιτιολογική σκέψη.

44 — Όπως αναφέρει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 79 και 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

45 — Βλ. σκέψεις 87 έως 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

46 — Περιλαμβανόμενες, ιδίως, στα σημεία 64 έως 69 των παρουσών προτάσεων.

94. Το νομικό καθεστώς του προέδρου του ΚΓΦΠ ρυθμίζεται, κυρίως, από το άρθρο 42 του κανονισμού 2100/94. Πέραν των συνήθων καθηκόντων κάθε διαχειριστικού οργάνου ενός διοικητικού οργανισμού (σχετικά με τη δραστηριότητα, το προσωπικό και τον προϋπολογισμό του)⁴⁷ καίρια θέση κατέχει η εξουσία να λαμβάνει «*όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης εσωτερικών διοικητικών οδηγιών και της δημοσίευσης ανακοινώσεων, για να διασφαλίσει τη λειτουργία του γραφείου*»⁴⁸, καθώς επίσης και «*να υποβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο σχέδια τροποποιήσεων του παρόντος κανονισμού, των διατάξεων που αναφέρουν τα άρθρα 113 και 114 [49] ή οποιωνδήποτε άλλων κανόνων που αφορούν τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών*»⁵⁰.

95. Το άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής επιτρέπει στον πρόεδρο να εκδίδει προσωρινές αποφάσεις⁵¹ ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση, εφόσον δεν το έχει πράξει προηγουμένως το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι το αρμόδιο προς τούτο όργανο, προτάσει του προέδρου⁵². Το άρθρο 23 του ίδιου κανονισμού επιβάλλει στο διοικητικό συμβούλιο την υποχρέωση να εξουσιοδοτεί τον πρόεδρο να προσθέτει «*επί πλέον χαρακτηριστικά της ποικιλίας, και την έκφραση των χαρακτηριστικών αυτών*».

96. Η δυνατότητα του προέδρου του Γραφείου να προσθέτει επιπλέον χαρακτηριστικά πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου, το οποίο έχει αναγνωρίσει στο ΚΓΦΠ ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, λόγω της επιστημονικής και τεχνικής πολυπλοκότητας σε ό,τι αφορά τους όρους εξετάσεως των αιτήσεων για την παροχή κοινοτικού δικαιώματος η οποία χαρακτηρίζει το έργο του ΚΓΦΠ⁵³.

97. Επιπλέον, όπως επισήμανε ο εκπρόσωπος του Γραφείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η διαδικασία χορηγήσεως κοινοτικού δικαιώματος επί φυτικών ποικιλιών διακρίνεται από αυτήν που ακολουθείται για τη χορήγηση άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας ακριβώς διότι στηρίζεται στην εξέταση αντικειμένου επιδεχομένου διπλώματος ευρεσιτεχνίας το οποίο είναι ζωντανό υλικό, ήτοι, παρουσιάζει εξέλιξη για μακρό σχετικά χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια του οποίου υφίσταται ή μπορεί να υποστεί τροποποιήσεις επηρεάζουσες τη χορήγηση του εν λόγω δικαιώματος. Εξ ου ένας ακόμη λόγος ώστε να καταστεί πιο ευέλικτο το περιθώριο τεχνικής εκτιμήσεως των ιδιοτήτων ή χαρακτηριστικών των φυτικών προϊόντων που υποβάλλονται σε εξέταση.

98. Το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94 ορίζει ότι οι τεχνικές εξετάσεις (που διενεργούνται από το ίδιο το ΚΓΦΠ ή άλλους εγκεκριμένους οργανισμούς) πρέπει να τηρούν τις κατευθυντήριες αρχές τις οποίες ορίζει το διοικητικό συμβούλιο καθώς και κάθε *οδηγία* του Γραφείου. Κατά την κρίση μου, ο πρόεδρος, ο οποίος έχει εξουσίες εκδόσεως οδηγιών σύμφωνα με το άρθρο 42 του ίδιου κανονισμού, έχει τις ίδιες εξουσίες και στο πλαίσιο των τεχνικών εξετάσεων, κάτι που, σε συνδυασμό με το προαναφερθέν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως, συνηγορεί υπέρ της αναγνώρισεως της δυνατότητας υιοθετήσεως πρόσθετων κριτηρίων.

47 — Άρθρο 42, παράγραφος 1, στοιχεία β', γ' και δ', του εν λόγω κανονισμού.

48 — Η υπογράμμιση δική μου.

49 — Το άρθρο 113 αφορά τα τέλη της υπηρεσίας και το άρθρο 114 τους εκτελεστικούς κανόνες, όπως ο κανονισμός 1239/95.

50 — Παράγραφος 2, στοιχεία στ' και ζ', του εν λόγω άρθρου. Η υπογράμμιση δική μου.

51 — Ο κανονισμός 2016/1448 (βλ. υποσημείωση 11 των παρουσών προτάσεων) κατήργησε την παράγραφο 2 του άρθρου 23 του εκτελεστικού κανονισμού, λόγω του ότι οι αποφάσεις ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση πρέπει να έχουν μόνιμο χαρακτήρα, εξαιτίας της σημασίας τους για τους χρήστες, και προκειμένου να καθίσταται σαφές ότι η απόφαση του προέδρου του Γραφείου, όταν αυτός ασκεί τις αρμοδιότητες στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου, δεν είναι προσωρινή, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη 20 του κανονισμού 2016/1448.

52 — Άρθρο 36, παράγραφος 1, στοιχείο ε', σε συνδυασμό με τα άρθρα 42, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', και 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2100/94.

53 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Brookfield New Zealand και Elaris κατά ΚΓΦΠ και Schniga (C-534/10 P, EU:C:2012:813, σκέψη 50). Συμμερίζομαι ως προς το σημείο αυτό τη θέση του γενικού εισαγγελέα J. Mazák στις προτάσεις στην υπόθεση Schröder κατά ΚΓΦΠ (C-38/09 P, EU:C:2009:753, σημεία 25 και 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

99. Ωστόσο, ακόμη και αν οι «εσωτερικές οδηγίες» του προέδρου δεν είχαν το εύρος αυτό, η εξουσία του να «προσθέ[τ]ει επί πλέον χαρακτηριστικά της ποικιλίας, και την έκφραση των χαρακτηριστικών αυτών» θα διατηρείτο ακέραιη, σύμφωνα με το άρθρο 23 του εκτελεστικού κανονισμού. Η εξουσία αυτή πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να γίνεται σεβαστή, έως του σημείου να πρέπει το διοικητικό συμβούλιο, σε περίπτωση που αποφασίζει ως προς τις κατευθυντήριες αρχές βάσει των οποίων γίνεται η εξέταση, υποχρεωτικώς («εξουσιοδοτεί») να του την αναγνωρίζει.

100. Ο πρόεδρος δεν αποστερείται της εξουσίας του να υιοθετεί πρόσθετα κριτήρια εάν, σε μεμονωμένη περίπτωση, το διοικητικό συμβούλιο παραλείψει να τον εξουσιοδοτήσει ή υπό παρόμοιες συνθήκες. Απόδειξη του ανωτέρω αποτελεί η παραπομπή που το άρθρο 23, παράγραφος 2, κάνει στο άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής, δυνάμει του οποίου ο πρόεδρος πρέπει να μπορεί να λαμβάνει προσωρινές, τουλάχιστον, αποφάσεις σε σχέση με τα πρόσθετα χαρακτηριστικά.

101. Η ερμηνεία αυτή των αρμοδιοτήτων του προέδρου είναι, αφενός, σύμφωνη με το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως το οποίο πρέπει να διαθέτει κατά την άσκηση των καθηκόντων του και, αφετέρου, η πλέον συνεπής με το πνεύμα των περιλαμβανομένων στο πρωτόκολλο UPOV TG/1/3 αρχών οι οποίες, στο μέτρο που η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος του διεθνούς αυτού οργανισμού, πρέπει να διαπνέουν τη δράση της. Πράγματι, θα τολμούσα ακόμη και να υποστηρίξω ότι το άρθρο 23 του εκτελεστικού κανονισμού αποτελεί έκφραση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, του σημείου 4.2.3 του εν λόγω πρωτοκόλλου⁵⁴, το οποίο παρέχει την απαιτούμενη ευελιξία ώστε τα περιλαμβανόμενα στις κατευθυντήριες αρχές χαρακτηριστικά να μη θεωρούνται εξαντλητικά και να είναι δυνατή η αποδοχή πρόσθετων χαρακτηριστικών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που διαπιστώνονται κατά την τεχνική εξέταση.

102. Εν συνόψει, από τα προεκτεθέντα συνάγω ότι ο πρόεδρος διαθέτει εξουσία υιοθετήσεως πρόσθετων χαρακτηριστικών, απορρέουσα ευθέως από τους κανονισμούς 2100/94 και 1239/95, ανεξαρτήτως του εάν το πρωτόκολλο ΚΓΦΠ TP/14/1 ήταν σε ισχύ. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να περιστείλουν μια εξουσία νομίμως θεσπισθείσα και συμπληρωθείσα από τους εν λόγω κανονισμούς, των οποίων η υπέρτερη έναντι των πρωτοκόλλων και κατευθυντήριων αρχών τυπική ισχύ είναι αδιαμφισβήτητη.

103. Τέλος, όσον αφορά τον χρόνο κατά τον οποίον ο πρόεδρος οφείλει να λάβει την απόφαση σχετικά με την εισαγωγή των πρόσθετων χαρακτηριστικών, ορθώς η Schniga και το ΚΓΦΠ επισημαίνουν ότι δεν υφίσταται κανένας σχετικός κανόνας. Κατά συνέπεια, καταρρίπτονται οι αιτιάσεις που, ως προς το σημείο αυτό, είχαν γίνει δεκτές με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση⁵⁵. Ασφαλώς, η καθυστέρηση, εν προκειμένω, στη λήψη της εν λόγω αποφάσεως (σχεδόν δώδεκα μήνες) μπορεί να μην αποτελεί βέλτιστη διοικητική πρακτική, δεν καθιστά, όμως, ανίσχυρη την απόφαση αυτή, ελλείψει οποιασδήποτε χρονικής ενδείξεως στους εφαρμοστέους κανόνες.

104. Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του λόγου αναιρέσεως είναι επίσης βάσιμο.

V – Συνέπειες της αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

105. Η ευδοκίμηση της αιτήσεως αναιρέσεως επάγεται τη συνακόλουθη αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στον βαθμό κατά τον οποίον επικύρωσε τις αποφάσεις του τμήματος προσφυγών. Κατά λογική συνέπεια, πρέπει και αυτές να ακυρωθούν.

⁵⁴ — Βλ. σημείο 25 των παρουσών προτάσεων.

⁵⁵ — Βλ. σκέψεις 92 και 93 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

106. Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση. Φρονώ, ωστόσο, ότι η υπόθεση δεν βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση, ιδίως διότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σε εκτιμήσεις μόνο «για λόγους πληρότητας» και χωρίς αποφασιστικό χαρακτήρα, επί του δευτέρου σκέλους του προβληθέντος από τη Schniga λόγου ακυρώσεως, το οποίο χαρακτήρισε αλυσιτελές. Δεδομένου ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να προσβάλει αναιρετικώς ούτε τις εκτιμήσεις αυτές⁵⁶, προσήκει η εκ νέου εξέταση της υποθέσεως από το δικαιοδοτικό όργανο που εξέδωσε τις ακυρωτές αποφάσεις. Αναγνωρίζω ότι, λαμβανομένης υπόψη της υπερβολικά μακράς διάρκειας της διαφοράς αυτής (στην οποία αναφέρθηκα στην αρχή των προτάσεών μου), η λύση αυτή δεν είναι ικανοποιητική, δεν φαίνεται, όμως, να υπάρχει εναλλακτική.

107. Τέλος, η αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως υποχρεώνει το Δικαστήριο να αποφανθεί επίσης επί των εξόδων της πρωτοβάθμιας διαδικασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 137, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το ΚΓΦΠ θα έπρεπε να καταδικαστεί στα έξοδα της πρωτοβάθμιας και της αναιρετικής διαδικασίας, καθόσον οι αποφάσεις του τμήματός του προσφυγών πρέπει να ακυρωθούν και υφίσταται σχετικό αίτημα της αναιρεσείουσας. Ωστόσο, εφόσον το Γραφείο είχε παρέμβει υπέρ της θέσεως της Schniga, και στον πρώτο βαθμό, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα αιτήματά του έχουν απορριφθεί. Επομένως, έκαστος διάδικος πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

VI – Πρόταση

108. Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο:

- 1) Να αναρέσει την απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2015 του Γενικού Δικαστηρίου στις υποθέσεις T-91/14 και T-92/14, Schniga κατά ΚΓΦΠ – Brookfield New Zealand και Elaris (Gala Schnitzer).
- 2) Να ακυρώσει τις αποφάσεις του τμήματος προσφυγών του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών της 20ής Σεπτεμβρίου 2013 στις υποθέσεις A 003/2007 και A 004/2007.
- 3) Να αποφασίσει ότι έκαστος διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του σε αμφότερους τους βαθμούς δικαιοδοσίας.

⁵⁶ — Απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Alliance One International κατά Επιτροπής (C-679/11 P, EU:C:2013:606, σκέψη 85 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).